

Beata Owczarczyk

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ZNACZENIE WYBRANYCH INSTYTUCJI ZRZESZAJĄCYCH PRZEDSIĘBIORSTWA FINANSOWE

1. Wstęp

Procesy ekonomiczne, które zachodzą w każdej jednostce gospodarczej, są zeterminowane posiadanym kapitałem, wypracowanymi dochodami i kosztami ich uzyskania. Kapitały niezbędne do powstania firmy, do finansowania jej bieżącej działalności oraz do celów inwestycyjnych mogą pochodzić z różnych źródeł [10, s. 16]. Najbardziej znaną formą finansowania zewnętrznego są pożyczki i kredyty bankowe. Jednakże coraz większe znaczenie wśród przedsiębiorstw zyskują takie formy finansowania, jak faktoring czy leasing, które czasami mogą być łatwiej dostępne dla potencjalnych klientów.

Przedsiębiorstwa finansowe, które decydują się na świadczenie tego rodzaju usług finansowych, muszą zwrócić uwagę na to, że ich świadczenie wiąże się z ryzykiem, np. firmy muszą bronić się przed nieuczciwą konkurencją występującą w branży, oraz na to, że działalność ta prowadzona jest w warunkach niepewności. W celu zniwelowania negatywnych oddziaływań przedsiębiorstw konkurencyjnych, a także zwiększenia wpływu danych firm na to, co się dzieje w branży, zrzeszają się one w różnego rodzaju organizacjach. Takie połączenie sił pozwala im na uniknięcie pewnych zagrożeń. Dlatego też celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie trzech organizacji zrzeszających firmy świadczące usługi finansowe: Polskiego Związku Faktoringowego, Związku Polskiego Leasingu i Związku Banków Polskich, oraz pokazanie pozytywnego znaczenia tych organizacji dla zrzeszonych przedsiębiorstw, ich klientów i rynku, na którym prowadzą one swoją działalność.

2. Rola instytucji zrzeszających w gospodarce

Przedsiębiorstwa napotykać na swojej drodze liczne wyzwania, które stawia przed nimi dynamika życia gospodarczego. Jednym z nich jest konieczność bycia na tyle elastycznym, by szybko dostosować się do zmian pojawiających się w oto-

czeniu. Współcześnie przedsiębiorstwa powinny być tak zorganizowane, by móc jak najlepiej sprostać konkurencji [8, s. 41]. Jedną z form takiego zorganizowania są różnego rodzaju związki, które zrzeszają przedsiębiorstwa, a wśród nich przedsiębiorstwa finansowe. Celem takich organizacji jest wpływanie na zachowanie się jednostki. Można stwierdzić, że jak długo dana organizacja będzie osiągała ten cel, tak długo będzie kształtowała wzorce codziennych działań, a tym samym zmniejszała niepewność [7, s. 56].

O sprawności funkcjonowania gospodarki decyduje wiele czynników. Wydaje się, że największe znaczenie mają czynniki instytucjonalne. Instytucje powinny umożliwić podmiotom gospodarczym osiągnięcie ich celów. Ponadto powinny je cechować szybkość i sprawność działania, ale jednocześnie powinny promować one określone wartości. System instytucjonalny wyznacza ramy działalności gospodarczej jednostek i grup. Poza tym jest on układem determinującym stosunek jednostek do otoczenia gospodarczego i podstawą decyzji ekonomicznych. Zatem ramy instytucjonalne wyznaczają granice działań i uniemożliwiają wejście w pewne obszary. Jednakże przyczyniają się do obniżenia kosztów związanych z zawieraniem umów [3, s. 147, 150].

System instytucji nie jest jednolity, składają się na niego następujące elementy [3, s. 151-152]:

- *instytucje formalne* – mają one charakter zewnętrzny w stosunku do jednostek, a ich funkcjonowanie wynika przeważnie z faktu istnienia państwa jako organu nadrzędnego wobec obywateli. Tworzą one warunki, w których funkcjonują podmioty. Natomiast ich efektywność działania jest zdeterminowana istnieniem instytucji nieformalnych, gdyż są budowane na ich podstawie;
- *instytucje nieformalne* – wynikają z istnienia w każdym człowieku systemu wartości, które nabywane są w procesie wychowania i edukacji, czyli dzięki zdobywaniu doświadczenia. Oprócz tego są pewne reguły celowo przyswajane jako własne w celu osiągnięcia pewnych korzyści;
- *mechanizmy regulacyjne* – są one przyporządkowane rynkowi, można tutaj zaliczyć również przedsiębiorstwo.

Instytucje, takie jak zasady rynkowe, mechanizmy egzekwowania umów i prawa oraz organizacje czuwające nad transakcjami rynkowymi, wspierają działalność gospodarczą. Mechanizmy egzekwowania reguł mogą być zarówno wewnętrzne, czyli wykorzystywane przez jedną ze stron, jak i zewnętrzne – zastosowane przez trzecią stronę. Instytucje nieformalne i prywatne mechanizmy formalnie opierają się zasadniczo na swych członkach jako wykonawcach ustalonych i obowiązujących zasad. W przypadku gdy koszt zbiorowego działania jest nieduży i występuje duża łatwość monitorowania zasad, jednostki gospodarujące tworzą grupy nieformalne, takie jak np. stowarzyszenia, związki, towarzystwa, gdzie łamiący zasady zostaje wykluczony z grupy. Natomiast zewnętrzne mechanizmy egzekwowania zasad, takie jak sądy czy arbitraż, są skrajnymi mechanizmami na rynku [7, s. 57].

Zarówno instytucje formalne oraz nieformalne, jak i mechanizmy regulacyjne są wzajemnie od siebie uzależnione, a o sprawności ich działania decyduje efektywność funkcjonowania pozostałych elementów. Zatem konieczność dostosowań wynika z celów jednostek lub grup dążących do zrealizowania swoich interesów, dlatego też można się pokusić o stwierdzenie, iż instytucje mają zdolność do długo-okresowego trwania [3, s. 152].

Oprócz powyższego podziału instytucje możemy podzielić na takie, w których członkostwo jest przymusowe, oraz dobrowolne. Do drugiej grupy tych jednostek zalicza się m.in. Polski Związek Faktoringowy, Związek Banków Polskich czy też Związek Polskiego Leasingu. Te trzy związki są jedynymi, które zrzeszają przedsiębiorstwa faktoringowe, bankowe i leasingowe w Polsce.

Na polskim rynku funkcjonuje ok. 210 stowarzyszeń zawodowych i organizacji przedsiębiorców, zdecydowana większość z nich jest zrzeszeniami dobrowolnymi. Autor zdecydował się na zaprezentowanie tylko trzech z nich. Kryterium doboru związków była chęć przedstawienia organizacji, które mają pośredni wpływ na dostęp przedsiębiorstw do zewnętrznego źródła finansowania prowadzonej działalności gospodarczej. Ważne jest również to, iż przedsiębiorstwa zrzeszone w trzech wybranych związkach mają znaczny, by nie powiedzieć dominujący, udział w rynku usług finansowych.

I tak, według danych GUS na koniec 2007 r. działalność faktoringową w Polsce prowadziło 37 firm, z tego 16 wyspecjalizowanych przedsiębiorstw oraz 21 banków komercyjnych zajmujących się faktoringiem oprócz statutowej działalności. Do Polskiego Związku Faktoringowego należy 12 przedsiębiorstw (32% wszystkich firm), które objęły swym zasięgiem prawie 70% obrotów faktoringowych w Polsce w 2008 r. Warto zaznaczyć, że udział ten, w stosunku do roku poprzedniego, wzrósł o ponad 7%.

W przypadku rynku bankowego sytuacja wygląda nieco inaczej. Z 73 banków krajowych i oddziałów instytucji kredytowych w Polsce oraz ponad 600 banków spółdzielczych członkiem Związku Banków Polskich jest odpowiednio 61 podmiotów (87,6% ogółu) i 45 spółdzielczych pośredników finansowych. Zatem można zauważyć, iż zdecydowana większość znaczących banków należy do Związku. Obejmują one ponad 90% rynku usług bankowych.

Charakteryzując rodzimy rynek usług leasingowych, warto podkreślić, iż brak jest jednoznacznych danych, które wskazywałyby na to, ile jest na nim firm leasingowych. W 2008 r. GUS przeprowadził dopiero pierwsze badanie dotyczące działalności przedsiębiorstw leasingowych. W badaniu tym wzięło udział 56 firm, z czego do Związku Polskiego Leasingu należało 29 (według Panoramy Firm w Polsce działają 622 podmioty świadczące usługi leasingowe). Na uwagę zasługuje to, że zgodnie z danymi ZPL łączna wartość rodzimego rynku leasingu w 2008 r. wyniosła 33,1 mld zł, z czego przedsiębiorstwa skupione w tym związku objęły swym zasięgiem ok. 90% tego rynku. Poniżej przedstawiona jest dokładna charakterystyka wybranych organizacji.

3. Charakterystyka wybranych instytucji zrzeszających

Polski Związek Faktoringowy (PZF) jest instytucją zrzeszającą największe firmy faktoringowe działające w Polsce. Powstał 28 kwietnia 2006 r. i zastąpił istniejącą Konferencję Instytucji Faktoringowych (KIF), która zakończyła swoją działalność. PZF przejął większość zadań KIF, a głównymi celami jego działania są [4]:

1) promocja usług faktoringowych poprzez współpracę z mediami, budowanie wspólnego wizerunku PZF, a także wskazywanie pozytywnych stron usług factoringowych,

2) edukacja realizowana przez szkolenia dla członków PZF oraz seminaria dla przedsiębiorców, tak by zachęcić ich do korzystania z factoringu,

3) podejmowanie wspólnych działań w celu zmiany otoczenia prawnego –

- prowadzenie badań, przechowywanie i przekazywanie informacji,
- wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

PZF realizuje powyższe cele i zadania poprzez m.in.: prezentowanie opinii w sprawach związanych z promocją factoringu i edukacją w tym zakresie, prowadzenie badań, szkoleń, konferencji oraz seminariów dla firm zrzeszonych i ich klientów. Cele te są uzupełniane różnego rodzaju zadaniami. Podstawowym zadaniem Polskiego Związku Faktoringowego jest ochrona praw i reprezentowanie interesów zrzeszonych w nim przedsiębiorstw wobec związków zawodowych pracowników, organów władzy i administracji państwowej oraz organów samorządu terytorialnego. Natomiast do zadań szczegółowych należą m.in. [4]:

- reprezentowanie interesów gospodarczych i społecznych pracodawców,
- wywieranie wpływu na kształtowanie ustawodawstwa dotyczącego działalności faktoringowej oraz polityki społecznej i ekonomicznej organów władzy publicznej dotyczącej działalności PZF i jego członków,
- organizowanie szkoleń pracodawców,
- propagowanie i wspieranie działalności faktoringowej, a także zbieranie i udzielanie informacji o polskich firmach faktoringowych.

Warto podkreślić, że ta organizacja została powołana na wzór podobnych organizacji w państwach zachodnich, gdzie factoring jest znacznie bardziej rozwinięty. Ponadto związki faktoringowe mają duże znaczenie w ekspansji tych usług na rynku finansowym [9, s. 104].

Związek Polskiego Leasingu (ZPL) jest instytucją zrzeszającą 35 firm leasingowych oraz Polski Związek Wynajmu i Leasingu Pojazdów. Powstała on w 1994 r. pod nazwą Konferencja Przedsiębiorstw Leasingowych w Polsce – Związek Pracodawców. Nazwę tę zmieniono na Związek Przedsiębiorstw Leasingowych w 2003 r., obecną nazwę zaś związek uzyskał dopiero w 2008 r. Podstawowym celem działania Związku jest ochrona praw i reprezentowanie interesów członków wobec organów państwowych, samorządowych oraz organizacji krajowych i zagranicznych. Wśród celów szczegółowych można wyróżnić m.in. [5]:

- wyrażanie opinii w kwestiach dotyczących zasad prowadzenia działalności gospodarczej, podatków, funkcjonowania rynku finansowego i walutowego, handlu zagranicznego oraz wszelkich unormowań odnoszących się do leasingu,
- określanie warunków prowadzenia działalności leasingowej,
- kształtowanie oraz rozpowszechnianie zasad etyki i norm rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej,
- prowadzenie działań promujących leasing,
- organizowanie pomocy w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych i organizacyjnych, związanych z prowadzeniem przez członków działalności gospodarczej,
- pomoc członkom w pogłębianiu ich wiedzy i podnoszeniu kwalifikacji.

ZPL realizuje powyższe zadania poprzez m.in.: organizowanie wymiany informacji i doświadczeń między jego członkami, a także innymi krajowymi i zagranicznymi instytucjami zrzeszającymi przedsiębiorstwa prowadzące podobną działalność; organizowanie konferencji, kursów, odczytów oraz działalności wydawniczej promujących leasing; zbieranie, opracowywanie i analizowanie informacji o leasingu w Polsce oraz przekazywanie ich do publicznej wiadomości [5].

Związek Banków Polskich (ZBP) powstał w styczniu 1991 r., a jego członkami mogą być banki działające na terenie Polski oraz utworzone i działające na podstawie prawa polskiego. Głównymi celami działalności ZBP są reprezentowanie i ochrona wspólnych interesów jego członków oraz podejmowanie i wspieranie działań na rzecz rozwoju polskiej gospodarki i procesu integracji z Unią Europejską. Do zadań Związku Banków Polskich należą m.in. [6]:

- tworzenie sprzyjających warunków prawnych i organizacyjnych rozwoju sektora bankowego w wyniku prowadzenia współpracy z organami państwa,
- organizowanie współdziałania banków w celu rozwoju sektora bankowego i infrastruktury międzybankowej,
- wydawanie opinii i ekspertyz,
- promocja sektora bankowego i jego usług,
- wspieranie standaryzacji produktów i usług bankowych,
- upowszechnianie wiedzy z zakresu bankowości,
- prowadzenie postępowania pojednawczego i sądownictwa polubownego dla banków,
- wspieranie kształcenia zawodowego i koordynacja programów szkoleniowych dla kadry bankowej.

Zadania te ZBP realizuje m.in. w wyniku prezentowania swojego stanowiska i opinii na temat bankowości, ekonomii i gospodarki, opiniowania projektów ustaw oraz aktów wykonawczych do nich, opracowywania raportów dotyczących stanu sektora bankowego, organizowania konferencji, seminariów i zebrań oraz wspierania działalności edukacyjnej w zakresie bankowości [6].

Do ZBP należą prawie wszystkie banki komercyjne, a także spora część banków spółdzielczych. Związek wykonuje funkcję organizatora lobby bankowego, który

występuje w interesie wszystkich lub poszczególnych członków. Efektem lobbingu ZBP było m.in. podjęcie przez Ministerstwo Finansów w 1994 r. decyzji zezwalającej bankom na tworzenie rezerwy z zysku brutto. Ponadto dzięki ZBP powstała m.in. Krajowa Izba Rozliczeniowa, a w 2001 r. powołano przy Związku Bankowy Arbitraż Konsumencki, w którym rozstrzygane są spory między klientami a bankami opiewające na kwoty nie przekraczające 8000 zł. Jest to o tyle korzystne dla klienta, że całe postępowanie jest uproszczone, opłata jest niewielka (50 zł), a orzeczenie arbitra jest wiążące dla banków, natomiast klient może dochodzić swoich praw przed sądem [1, s. 488].

4. Cechy wybranych instytucji zrzeszających przedsiębiorstwa finansowe

Zanim zostanie przedstawione znaczenie wybranych instytucji zrzeszających przedsiębiorstwa finansowe, warto zauważyć, iż te trzy omówione wyżej związki różnią się między sobą w mniejszym lub większym zakresie, ale mają też wiele cech wspólnych. Do podobieństw występujących pomiędzy Polskim Związkiem Faktoringowym, Związkiem Polskiego Leasingu i Związkiem Banków Polskich można zaliczyć:

- zrzeszanie przedsiębiorstw świadczących usługi finansowe,
- zrzeszanie firm na zasadzie dobrowolności,
- organizowanie szkoleń, konferencji i warsztatów,
- uczestnictwo w różnych organizacjach,
- wyznaczanie ram świadczenia usług finansowych,
- publikowanie informacji o rozwoju danej części rynku finansowego,
- wywieranie wpływu na kształtowanie przepisów prawnych dotyczących usług finansowych z ich zakresu działalności poprzez uczestnictwo jako organ opiniodawczy przy pracach legislacyjnych.

Oprócz powyższych cech wspólnych związki te charakteryzują się pewnego rodzaju odmiennością, do różnic w tym zakresie można zaliczyć przede wszystkim:

- obejmowanie innej części rynku usług finansowych,
- znaczne zróżnicowanie liczby zrzeszonych członków,
- inny okres funkcjonowania na rynku, a tym samym inny poziom doświadczenia,
- inny zakres rozpoznawalności wśród ludności.

Istotnym powodem tworzenia się związków skupiających określoną grupę przedsiębiorstw finansowych jest dążenie tych firm do zwiększenia siły wpływu na to, co się dzieje na rynku świadczonych usług finansowych. Motorem podejmowania przez związki działalności jest m.in. chęć:

- wzajemnego dyscyplinowania się członków,
- posiadania wpływu na kształtowanie się ustawodawstwa w tym zakresie,
- eliminowania konkurencji, która podejmuje nieuczciwe działania,
- promocji danego rodzaju usług finansowych.

Każda z trzech wymienionych organizacji posiada w swoim statucie określone cele i zadania, a tym samym wyznacza sobie pewne kierunki działania, takie jak rozwój rynku określonych usług finansowych czy też edukowanie przedsiębiorców. PZF np. skupia największe firmy faktoringowe i poprzez działanie w różnych obszarach przyczynia się do rozwoju usług faktoringowych w Polsce oraz zwiększania świadomości wśród przedsiębiorców, że korzystanie z tej formy finansowania zewnętrznego może być bardzo opłacalne, a czasem jest jedyną szansą pozyskania środków finansowych przez firmy.

5. Wpływ wybranych instytucji zrzeszających przedsiębiorstwa finansowe na rynek, członków i klientów

Wymienione związki niewątpliwie wpływają na rynek usług finansowych. Podstawy ich funkcjonowania i działania są podobne, poza tym związki te mają zbliżone znaczenie dla rynku, klientów i zrzeszonych w nich jednostek gospodarczych. Podstawowe znaczenie dla rynku tego typu instytucji wynika z tego, że:

- przyczyniają się one do promowania usług finansowych wśród potencjalnych klientów,
- gromadzą, przechowują i prezentują informacje o kształtowaniu się usług finansowych w Polsce,
- wyznaczają zasady etyczne świadczenia usług finansowych będących przedmiotem działalności ich członków, np. przez nakładanie na nich wymogu prowadzenia działalności według zasad uczciwej konkurencji,
- czuwają nad właściwym kierunkiem rozwoju danego rodzaju usług finansowych.

Oprócz korzyści, które uzyskuje rynek z istnienia związków zrzeszających przedsiębiorstwa finansowe, również członkowie tych organizacji mają z tego tytułu pewne profity. Dzięki wstąpieniu do takiej instytucji mogą przede wszystkim:

- korzystać z doświadczenia innych firm zarówno krajowych, jak i zagranicznych przez uczestniczenie w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez związek, które mogą przyczynić się do wzrostu ich dochodowości, czy też korzystać z zaobserwowanych na zagranicznych rynkach pozytywnych tendencji w rozwoju usług finansowych,
- korzystać z możliwości uczestniczenia w organach uchwalających przepisy prawne dotyczące danej części rynku finansowego,
- czuwać nad bezpieczeństwem funkcjonowania rynku finansowego,
- zdobyć większe uznanie w oczach klientów,
- zdobyć większą liczbę klientów ze względu na promocję usług finansowych i organizowanie seminariów dla firm – potencjalnych klientów.

Jak można zauważyć, tworzenie tego rodzaju związków jest korzystne zarówno dla samych firm, jak i dla rynku. Wydaje się jednak, że najczęściej korzyści odnoszą klienci tych instytucji. Wśród tych korzyści można wyróżnić m.in.:

- mniejszą cenę świadczonych usług finansowych,
- lepszą jakość świadczonych usług finansowych,

- większą dostępność do danego rodzaju usług finansowych,
- większe bezpieczeństwo świadczonych usług i ulokowanych środków,
- łatwiejszy dostęp do informacji o podmiocie, z którego usług będzie się korzystał,
- możliwość uzyskania informacji o rozwoju i prognozowanej przyszłości określonej części rynku finansowego,
- możliwość uczestniczenia w konferencjach i seminariach w celu poznania specyfiki rynku i korzyści płynących z danych usług finansowych,
- większy zakres świadczenia usług dodatkowych powiązanych z usługą podstawową,
- możliwość lepszego dopasowania danej usługi do klienta, np. do specyfiki prowadzonej przez niego działalności.

Można ostatecznie stwierdzić, iż zarówno Polski Związek Faktoringowy oraz Związek Polskiego Leasingu, jak i Związek Banków Polskich pełnią określone funkcje w gospodarce, które są potrzebne chociażby po to, aby rynek finansowy mógł sprawniej funkcjonować i jednocześnie był bardziej bezpieczny. Ponadto ich funkcjonowanie przyczynia się do tego, że odbiorcy usług finansowych mają większe możliwości wyboru oraz większe bezpieczeństwo korzystania z tychże usług.

Potwierdzeniem powyższej tezy stają się słowa J. Czareckiego, który wskazał, że istnieje obecnie wiele zagrożeń i barier rozwoju faktoringu w Polsce. Jednakże część tych przeszkód możliwa jest do wyeliminowania dzięki działalności Polskiego Związku Faktoringowego, który przyczynia się do likwidowania ograniczeń i utrudnień powstających na drodze rozwoju usług faktoringowych [2, s. 147]. Słowa te z powodzeniem można odnieść zarówno do rynku usług leasingowych oraz Związku Polskiego Leasingu, jak i rynku bankowego oraz Związku Banków Polskich.

6. Podsumowanie

Podmioty gospodarcze, zrzeszając się w różnego rodzaju organizacjach, oczekują, że przyniesie im to pewne korzyści, np. w postaci możliwości korzystania z doświadczeń innych przedsiębiorstw. Firmy te, pomimo panującej wśród nich konkurencji, wzajemnie się wspierają, a także kontrolują w zakresie prowadzonej przez siebie działalności. Ponadto mają większe możliwości dopasowania swojej oferty do potrzeb konsumentów.

Działania różnego rodzaju związków, w tym tych zrzeszających podmioty finansowe, pokazują, że firmy nie świadczą usług w oderwaniu od pozostałych, a wręcz przeciwnie, widać, że są wzajemnie od siebie uzależnione i wzajemnie na siebie oddziałują, podnosząc m.in. np. bezpieczeństwo i jakość świadczonych usług.

Podsumowując, można stwierdzić, że tworzenie się związków zrzeszających firmy faktoringowe, leasingowe czy też banki jest działaniem pozytywnym. Dzieje się tak dlatego, iż związki te dbają przede wszystkim o interesy zrzeszonych w nich członków, a co za tym idzie, przyczyniają się ostatecznie do ich lepszego funkcyj-

nowania dzięki m.in.: gromadzeniu, przechowywaniu i udostępnianiu informacji o rynku, na którym działają, i jego elementach czy też prowadzeniu badań i analiz nad uwarunkowaniami, przesłankami oraz kierunkami rozwoju usług finansowych i świadczących je podmiotów.

Literatura

- [1] Al-Kaber M., *Rynki finansowe i instytucje*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok 2004.
- [2] Czarecki J., *Faktoring jako instrument finansowania działalności MSP*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- [3] Gruszevska E., *Instytucje formalne a sprawność funkcjonowania gospodarki*, [w:] *Zakres i formy interwencjonizmu państwowego we współczesnych systemach gospodarczych*, red. D. Kopycińska, Katedra Mikroekonomii Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006.
- [4] <http://www.faktoring.pl>.
- [5] <http://www.leasing.org.pl>.
- [6] <http://www.zbp.pl>.
- [7] Kuder D., *Instytucje wspierające wzrost gospodarczy w wymiarze teoretycznym*, [w:] *Polityka ekonomiczna państwa we współczesnych systemach gospodarczych*, red. D. Kopycińska, Katedra Mikroekonomii Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006.
- [8] Piotrowicz A., *Wyzwania organizacyjne stojące przed podmiotami gospodarczymi w obliczu globalnej konkurencji*, [w:] *Problemy globalizacji gospodarki*, red. T. Bernat, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Szczecin 2003.
- [9] Podedworna-Tarnowska D., *Faktoring w Polsce – szanse i zagrożenia rozwoju*, SGH, Warszawa 2007.
- [10] Skowronek-Mielczarek A., *Małe i średnie przedsiębiorstwa. Źródła finansowania*, C.H. Beck, Warszawa 2007.

THE MEANING OF CHOSEN INSTITUTIONS UNITING FINANCIAL ENTERPRISES

Summary

The aim of this article is to present three chosen organizations uniting firms specializing in financial services: Polish Factors Association (PFA), Polish Leasing Association (PLA) and The Polish Banks Association (PBA). Moreover, the author wants to show the meaning of these organizations for customers, market and also for their member enterprises. PFA is the federation of the largest factoring companies operating in Poland. The mission of the PFA is promotion of factoring and acquainting Polish companies with its benefits. PLA is composed of 35 leasing companies and Polish Association of Vehicle Hiring and Leasing. PBA is self-government organization of banks, established in 1991, founded on the Chambers of Commerce Charter. The membership in the PBA is voluntary and the association is open for all banks created under the Polish law as well as for foreign credit institutions branches operating in the Republic of Poland.